

Whitepaper Aardgasvrije Wijken / Wijkuitvoeringsplan (WUP)

Van Transitievisie Warmte naar
Wijk- of Buurtuitvoeringsplan

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

Antea Group benadert de warmtetransitie niet als een sectorale opgave maar als een integraal onderdeel van de verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving. We onderzoeken hoe de warmtetransitie aan andere ruimtelijke en maatschappelijke opgaves kan worden verbonden. Participatie van inwoners is hierbij cruciaal.

“Wij staan klaar voor de volgende fase: het opstellen van de Wijk- of Buurtuitvoeringsplannen die uiteindelijk tot een aardgasvrije gemeente gaan leiden.”

We staan aan de vooravond van misschien wel de grootste verbouwing van Nederland. In 2050 wil Nederland van het aardgas af zijn en om dat te bereiken moeten heel veel woningen en gebouwen geïsoleerd worden en voorzien worden van een duurzame manier van verwarmen en koken. Dit noemen wij de warmtetransitie. 2050 klinkt nog ver weg, maar om te zorgen dat het doel van een aardgasvrije gebouwde leefomgeving wordt gehaald zijn de eerste stappen al gezet. De eerste mijlpaal is om in 2030 al 1.5 miljoen woningen aardgasvrij(-gereed) te hebben. Een flinke opgave!

De gemeenten voeren de regie over de warmtetransitie. Als eerste stap hebben de gemeenten in 2021 een Transitievisie Warmte opgesteld. In de Transitievisie Warmte hebben de gemeenten hun ambitie bepaald en koers uitgestippeld over hoe de woningen en gebouwen stap voor stap worden geïsoleerd en aardgasvrij worden gemaakt. De eerstvolgende stap is het opstellen van een Wijk- of Buurtuitvoeringsplan. Hier worden de uitkomsten van de Transitievisie Warmte praktisch uitgewerkt op het niveau van de wijk of buurt. Overigens kan een gemeente ook kiezen om eerst klein te beginnen, met een deel van een buurt of bijvoorbeeld een specifieke doelgroep, of juist een gemeentebrede aanpak te volgen. Welk schaalniveau het beste bij de gemeente past, is afhankelijk van de ambitie, de organisatorische capaciteit en mogelijke koppelingen met andere opgaves.

Wat doen we als Antea Group?

Een concreet plan

De Transitievisie Warmte is een eerste stap geweest richting de aanleg van aardgasvrije wijken. Een stap die gaat over de ontwikkeling van een haalbare strategie en een passende energie-infrastructuur. Maar net zo goed over coalitievorming, een sterke businesscase én de vertaling naar een concreet Wijk- of Buurtuitvoeringsplan. Antea Group is een partner die partijen verbindt, kansen verkent en vormgeeft aan jouw transitieopgave. Wat vinden wij verder belangrijk en hoe ziet het algemene werkproces om tot een Wijk- of Buurtuitvoeringsplan te komen?

Diensten Wijk- of Buurtuitvoeringsplan

Integrale aanpak

Een Wijk- of Buurtuitvoeringsplan biedt de mogelijkheid om de wijk verder te helpen en

Wijk- of buurtanalyse

Een wijk- of buurtanalyse is de eerste stap om te komen tot een Wijk- of Buurtuitvoeringsplan. De fysieke en sociale kenmerken van de wijk worden in kaart gebracht. Wie zijn de belangrijkste betrokkenen en wat zijn de beleidskaders? Hier worden ook de mogelijkheden tot een integrale aanpak verkend.

Projectplan

Na de wijkanalyse volgt het projectplan. In het projectplan worden de ambities bepaald, de geografische grenzen gezet en de rollen van alle betrokkenen geduid. Wat zijn de ambities? Wordt het helemaal aardgasvrij of gaan we eerst voor aardgasvrij-gereed? Welke bijdrage hebben de woningcorporaties en netbeheerder? Hier wordt het proces vastgelegd om tot een Uitvoeringsplan te komen.

Opstellen Wijk- of Buurtuitvoeringsplan

Wanneer het projectplan is vastgelegd, kan het Wijk- of Buurtuitvoeringsplan worden opgesteld. Het resultaat van deze stap is een document waar alle keuzes op papier staan. Als gemeente bepaal je zelf de scope en het detailniveau van het Wijk- of Buurtuitvoeringsplan. Het Uitvoeringsplan wordt vastgesteld door het college en kan als programma onder de Omgevingswet worden verankerd.

te kijken naar de aanpak van meerdere opgaves tegelijk. Sterker, het is voor een goed en robuust plan juist essentieel om meerdere opgaves te combineren – huizen aardgasvrij, de benodigde laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer, de potentie voor zon-op-dak. Maar ook klimaatadaptatie, rioolvervanging en het waternet. Al deze facetten combineren zorgt ervoor dat we met één keer de straat open alle werkzaamheden kunnen combineren. Met veel minder overlast voor de bewoners en veel lagere kosten voor gemeente, netbeheerder en bewoners tot gevolg. Bovendien is het combineren van de verschillende impacts voor het gas- en elektriciteitsnet belangrijk voor de netbeheerder. Deze weet daardoor wat de totale belasting van het energiesysteem wordt en kan daardoor in één keer het juiste elektriciteitsnetwerk ontwerpen en in de wijk neerleggen. Dat leidt tot een haalbare en planbare werkvoorraad en dat is gunstig voor een voortvarende uitvoering van het Wijk- of Buurtuitvoeringsplan.

Om het combineren van opgaves mogelijk te maken, zoomen we uit – wat is de ambitie, het wenkend perspectief, voor deze wijk of buurt en aan welke ruimtelijke, socio-economische en sociaal-maatschappelijke vraagstukken moet dan worden gewerkt? Vervolgens zoomen we weer in – hoe kunnen we woningverbetering en-verduurzaming inzetten voor en combineren met deze andere vraagstukken en het wensbeeld? Denk hierbij dus aan koppelkansen met klimaatadaptatie, duurzame mobiliteit, stedelijke vernieuwing of sociaal-maatschappelijke opgaves.

Participatie en Communicatie

Voor een succesvolle wijk- of buurtaanpak is betrokkenheid en initiatief van inwoners cruciaal. In onze doelgroepgerichte aanpak geven wij de inwoners een centrale plek en we sluiten zoveel mogelijk aan bij bestaande sociale structuren en leefwerelden. We gebruiken hiervoor een goed gevulde gereedschapskist met participatie- en communicatiemethodieken zodat we de inwoners écht bereiken en betrekken. Zo doet iedereen mee!

Naast inwoners betrekken we ook de woningcorporatie(s), de netbeheerder, de sociale partners, de energievoorziening(s)), de bedrijven, interne afdelingen van de gemeente en eventuele andere professionele partijen in het proces. We kijken naar hun opgaves en hun rol in de uitvoeringsorganisatie.

Data, techniek en financiering

Een Wijk- of Buurtuitvoeringsplan kan niet zonder een goede technische en financiële uitwerking. Voor Uitvoeringsplannen die zich richten op woningverbetering kan dit gaan om de uitwerking van ontzorgingspakketten voor particuliere woningeigenaren, het liefst zo veel mogelijk op maat en opgebouwd in stappen. Met een dergelijk ontzorgingspakket krijgt de woningeigenaar een beeld van welke maatregelen hij of zij stap voor stap kan zetten om de woning te verduurzamen, met de kosten, financieringsmogelijkheden en de opbrengsten. Als het plan de aanleg van een duurzame warmtevoorziening omvat, is een technisch ontwerp en een business case nodig.

Antea Group beschikt over veel leefomgevingsdata en tools om deze toegankelijk te maken. Dit betreft onder andere beheerdata van de openbare ruimte, data van woningen en gebouwen, gedetailleerde bodemdata. Wij vullen deze data aan met data van o.a. woningcorporaties en hiermee werken onze technische en financiële experts de benodigde maatregelen uit.

Werkproces

Om tot een breed gedragen Wijk- of Buurtuitvoeringsplan te komen kunnen de volgende stappen worden gevolgd. Van **buurt- of wijkanalyse** naar **projectplan**, tot het opstellen en vaststellen van het **Wijk- of Buurtuitvoeringsplan**. De lokale context bepaalt het proces dat je als gemeente volgt bij het opstellen van het Uitvoeringsplan.

Over Antea Group Nederland

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen.
Al 70 jaar.

Meer weten?

[Gijsbert Schuur](#)

+31610886051

Gijsbert.Schuur@Anteagroup.nl

[Dieuwke Martens-Bakker](#)

+31650082875

Dieuwke.Martens-Bakker@Anteagroup.nl

[Martijn de Wolff](#)

+31657584296

Martijn.deWolff@AnteaGroup.nl

www.anteagroup.nl

Wat hebben we al gedaan?

01. Kwartiermaken en opstellen wijk- en buurtplannen

De gemeenten Waalwijk, Dongen en Loon op Zand begeleiden we met het in uitvoering brengen van de Transitievisie Warmte. De eerste stap is kwartiermaken – hierin leggen we met de gemeente en alle betrokken partijen de inhoudelijke en organisatorische basis zodat het vervolgproces, het opstellen van het Wijkuitvoeringsplan, zo soepel mogelijk verloopt. Voor Dongen en Loon op Zand werken we in een buurtplan een gebiedsanalyse uit. Hierin kijken we integraal naar de opgaves en wat er speelt in het gebied en dit geeft de kaders voor het op te stellen Buurt-uitvoeringsplan.

02. Opstellen Transitievisie Warmte

Verschillende gemeenten in heel Nederland – van Schagen tot Veendam en Valkenburg aan de Geul - hebben wij begeleid met het opstellen van de [Transitievisie Warmte](#). Een mooi voorbeeld is de gemeente Altena. In drie stappen stippelden wij met inwoners, woningcorporaties, netbeheerder en de gemeente een [route uit naar een aardgasvrij Altena](#). Eerste halte: het verduurzamen van drieduizend woningen voor 2030.

03. Aardgasvrije buurt in Berg, Valkenburg aan de Geul

Bij de bouw van een nieuwe school in de gemeente Valkenburg aan de Geul was een aardgasvrije warmtevoorziening vereist. Het schoolbestuur en de gemeente hadden de ambitie om de nieuwbouw van de school te benutten als kans om direct een warmtevoorziening voor de woningen in de omgeving te realiseren en hiervoor een aanvraag voor een PAW-proeftuin in te dienen. [Wij hebben een Uitvoeringsplan ten behoeve van de PAW-aanvraag uitgewerkt](#). Dit betrof de technische en financiële analyse van het warmteconcept, het betrekken van de inwoners en de stakeholders en het ondersteunen van het bestuurlijke traject.

Een goed plan voor vandaag én morgen

Antea Group is een breed georiënteerd ingenieurs- en adviesbureau en ontwikkelt duurzame oplossingen voor onze leefomgeving. Wij onderzoeken, ontwerpen, rekenen, organiseren en ondersteunen onze klanten bij projecten en processen. Dit kan de inpassing van een brug, weg of natuurgebied zijn. Maar net zo goed een concept om een woonwijk aardgasvrij of klimaatneutraal te maken. Of om ruimte te geven aan industrie, met oog voor milieu en veiligheid.

Onze kracht is dat wij de kennis en ervaring in huis hebben om transitievraagstukken vanuit een breed perspectief te benaderen. Wij zien de warmtetransitie niet als een sectorale opgave maar als een integraal onderdeel van de verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving. We verbinden proces altijd met inhoud en we onderzoeken hoe de warmtetransitie andere ruimtelijke en maatschappelijke opgaves kan versterken en vice versa. Je vindt bij ons niet alleen experts op het gebied van ruimtelijke planvorming, energie en wet- en regelgeving, maar ook proces- en beleidsadviseurs die weten hoe je belangen verbindt en samen tot keuzes komt.